P. O. rel.
90

…o.rel. 90 Chmel…

Fabeln für Kinder
übersetzt u. verfaßt
von
Prof. Josef Chmela
Prag 1878

A Pucherna del — G. Döbler sc.

Otlaukánj pjšťalek.

B a g k y

pro

D j t k y.

Přeložil i ſepſal

J o z e f C h m e l a.

W Praze 1818,

u Bohumila Háze, česk. ſtaw. Impreſora.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

Swým

rozmilým

Kraganům.

Wssem po wůli býti nelze.

Stařec a geho synek.

Poslyš, synu milý, prosým tě,
Gak se dálo starci gednomu,
Kterýž, aby w swětě obhljd se,
Daleko se wzdálil od domu.
Bral se, sedě na oslátku,
Gežto synek wedl za oprátku.
Sotwa hodinu to trwalo,
Mužů několik ge potkalo:
„Ha! wy rozumu ni kusa nemáte,
Prawil geden, že ho giti necháte!
Zdaliž negste lepšj na nohy? —
Ledwa gde ten chlapec ubohý!"
Otec mile slezl s oslátka,
Gakož muž ten poradil;
Pachole naň posadil.
Gdau. A ai! zas lidj hromádka!

Prstem si geg ukazugj,
Hlasitě naň pokřikugj:
„Streyče, což si také nesednete,
A s tjm chlapcem negedete?"
Uposlechl gegich radu:
Chlapce před se na oslátko wzal;
Sám si sedl wzadu.
Tak se pěkně dále bral.
Když pak přiwedla ge cesta
Na trh do Milána města,
Wssecek lid se do křičenj dal:
„Pomalu! Což starče děláte?
Slezte dolů! wždyť ho strháte!
Stařec poznal nynj, gaký swět.
„Kdoby wssechněm po wůli chtěl býti,
Osla na záda by musil wzjti."
Prawiw domu bral se hned
Podlé swého zdánj zpět.

Částečka prwnj.

Kozlátko.

Kozle mladé, čilé,
Krásné, roztomilé
Na pastwu se bralo wesele:
W hrachu skokem bylo z getele.
Hop, hop! přes hory a doly
Křepčilo-tě skok co skok.
„Djtko, wece máti, bolj
To, když sklauzne koze krok."
Kozlátko nic matky nedbalo:
Wzhůru, dolů, sem tam ljtalo;
Brzo ale za swé dostalo.
Na kopečku stála
Přeweliká skála —
Přes ni skočilo,
Hlawu srazilo. —

Milo, dobro gest se wyraziti;
Mjra wšak se nemá překročiti.

Na wlasstowku.

Z rána, za tmy k sswěholenj
Ustička giž otwjráš,
A mě z lehaunkého sněnj,
Wlasstowenko, probjráš.

Záhy, gak gen měsjc shasne,
Hwězdy zagdau milostné:
Swětu hlásáš gitro časné,
Pjsně pěgeš radostné.

Ráno, nežli w zoři zlaté
Celé zplesse wůkolj,
Pjsně prozpěwuges swaté
U rolnjků w udolj,

Aby ze sna procjtili,
Djky Bohu wzdáwali,
Z dobroty geg welebili,
K milé práci chwátali.

Wssechněch mysli powzbuzuges
Howádka i ptáčete,
Srdce k Bohu nakloňuges
Starce, hocha, djtěte.

Sladce pěgeš, swatě zpjwáš
W městech, we wsech, w planině,
Gméno Páně wraucně wzýwáš,
Slawná Božj zpěwkyně!

Klárka chytá střjzljka.

Střjzlinku, střjzlinku! Počkey, počkey! — Bogjš se mě? — I nebog, nebog se; gá ti nic neudělám. Ani ti nezlámu křjdélka ani nožičky, gako ti nezbednj chlapci. — Ach, zlj gsau chlapci, zlj, rádi ptáčky mučj, když některého někde dostanau. My děwčátka hnedky pláčem, když to widjme; měkčj srdce máme a tak wás malých zwjřátek netryznjme. Počkey! gá ti nic neudělám. Gen se na tě podjwám — tys hezaulinký, wiššňowý, malilinký ptáčinek. — Widjš, widjš tamhle kočičku, gak po tobě pase? Ráda by si pochutnala. Kočička ge zlá, na wás na malé ptáčky; ráda wás chytáwá. Nedey se gi chytit! — Raděgi mně; gá se na tě podjwám, na twau pěknau hlawičku, na twůg zobáček, a na twé křjdélka; a pomilugi tě, a poljbjm tě a zase tě pustjm, ptáčinku můg! — Ale ty gsi! — Gižs mi uletěl! — Edi si! Giž tě nemám ráda. —

Děwčátko a wčela.

Malá, autlá wčelička
Kolem po zahradě ljtala,
Sladkost po kwětinkách hledala.
A když na gednu giž sedala,
Prawila gj holčička:
Jdi, tam ge také ged!
„Wjm, wjm, gá gen beru med.“
Promluwila wčelička.

I.

Pohádka.

To ge prawda, srdce mám;
Ale necjtjm nic sám.
S lidmi předc se radugi;
Chtěgjli, i bědugi.
Když se ale nahodj
Že mě srdce uhodj,
Hlasy od sebe hned dám.

G i ř j č e k.

Gednau honil Giřjček
Po zahradě strakatého motýlka;
Ljbilyť se gemu geho křjdýlka.
„Ty gsi ale bláznjček!
Počkey, počkey pak!
Prawil. Počkey! wssak
Gá tě předce dostanu!"
Tutě běhal w křjž a w křjž
Po motýlku dál i bljž:
„Wssak gá tebe předce dostanu,
Ty, ty stwořenjčko malinké!"
A to stwořenjčko krásninké
Gakoby s njm zahráwalo,
W powětřj se třepetalo.
Giřjček se po něm točil,
Žbluňk! ach, do kadečky skočil,
A se celý smočil.

Dwě umrlčj hlawy.

Hrobař kopal na hřbitowě hrob.
Když sňal s gedné rakwe strop:
Hlawa se tam gakás swalila;
Sjžto hlawa z rakwe prawila:
Kdo gsi, že se osměluges —
Tak se k mně přibližuges?
„Gá byl, wece tato, drwoštěp;
Gjdal černý, gako zábog chléb;
Hadr byl můg šat
Powřjslemi spiat;
A že smrt mě powolala,
Wěru, dobře udělala:
Aspoň ulewu mi dala.“ —
Sprostý chlape, gdeš
Mi pryč! Co tu chceš? —
Gá gsem wěčšj než ty pán,
Pošlý z wysokého rodu;

Wčest mi řád i zlatý řetěz dán;
Negsem z bjdáckého plodu.
Na tůny gá zlata rozházjm; —
W sklepě na sta beček wjna
Z Uher, ze Wlach, z Rýna —
Gjdel dwadcatero nacházjm. —
„Byl gsem, řekni, mjwal gsem;
Negsem, nemám nic; dj drwosstěp.
Ukaž, co gsi přines sem?
Kdež gsau zlata tůny, kdež twůg sklep?
Kde twé bečky wjna
Z Uher, ze Wlach, s Rýna?
Ukaž zlatý řetěz, ukaž řád,
Za pána tě uznám rád. —
Swětská sláwa, co ge do nj?
Tu ge weta, weta po nj!
Tuto wssecek rozdjl přestáwá:
Předek žádnému se nedáwá.

Myssta bělaunká.

Myssta byla gedna mladinká,
Gako snjh a křjda, bělinká;
Kožku měla
Gako z atlasu;
Gen se stkwěla
Čistě po wlasu.
K tomu byla myssta autlinká,
Bystrá, sswižná, krásokrásninká.
Djtě, matka gednau promluwila,
Nelze býti tobě směle;
Neznáš kočky nepřjtele.
Sestru mnohau nám giž zadáwila:
W noci, za tmy po nás pase,
Kdeby kterau ulowila
A gi zasskrtila zase.
Pozor dey! Ge bjlá kůže twá.
Poslechni! Ge dobrá rada máš

Sowy též se pilně wystřjhey;
Nenjž zkussenosti tobě:
Newjš, pomoci gak sobě
W nebezpečné době.
Djtě, prosjm, pozor dobrý dey!
Myssa přehrdě si počjná,
Maudrostj se napjná:
„Netřeba se, máti,
Tobě čeho báti;
Wjmž gak na autěk se dáti."
I ssla myssa na hody
Wečer gednau bez matky;
Wěděla-tě, kde gsau gahody,
Též i krmj dobrých ostatky.
Tuž si skákala a wýskala,
Kotrmelce dělala
Myssa směle po cestě.
Wssak když zpátky takté činila,
Sowa myssku bjlau lapila,
A gi snědla na cestě.

Přjzniwost bratrská.

B r a t r.

Hle hle, milá sestřičko,
Toto krásné gabljčko,
Čérwené a žluté gako zlato!
Honem, honem pod a gez!

S e s t r a.

Ano — ale co dám gá ti za to

B r a t r.

J, což bys mi dala! Na, a gez!
Takby mě nic netěssilo,
Třeba sebe wěčssj bylo,
Kdybych měl ge gjsti sám.
Když ti ale půlku dám,
Hned mi to wjc pochutná, —
Tu máš, na, gez, sestro má!

F i l i p e k.

Matko, to gsem se nasmál,
Kdybys wěděla, Tondowi.
Gá gdu okolo wrbowj,
On tu sedj a pláče —
Wždyť ho dobře znáš — Zasmál
Co mu řjkagj — Bětky wdowy — wjš?
Co má na hrobě takowý ten křjž —?
Gá gdu pěkně, on pláče —
Hrozně, hrozně si nařjkal —

M a t k a.

A proč? Snadby byl chudák gedl?

F i l i p e k.

Arciť! Pořád si nařjkal:
„Gá bych gedl, ach, gábych gedl!“
He, he! do smjchu gsem se mu dal.

M a t k a.

Bože! Tys se mu do smjchu dal?!

Filipek.

Proč ge tak hlup, a k nám negde!
Což pak mu na tom co segde?
Radš tam sedj a hlady mře.
Wždyť my máme gjdel plný sklep:
Mljko, máslo, syrečky a chléb.
Mohby nagjst se dost, že ne? —

Matka.

Proto djtě mé smál gsi se? —
Djtě rozmilé, polib mě!
Tak! — Běž honem k wrbowj,
Řekni Tondowi,
Aby honem přissel k nám,
Že mu něco k gjdlu dám.

Oslátko lžiwé.

Gakés bugné oslátko,
Gakož hlaupé howádko
S dědem, s streycem Dlauhausskau,
S bábau, s tetau Hlupodružkau
Na pastwě když bylo,
Wždy se uhlaupilo.
Neweda co bugnostj
Činiti w swé hlaupostj,
Od stáda se wzdalowalo,
Pak se w hausstj do hykánj dalo,
Gakoby tu bědowalo:
„Wlk, ach, wlk gde, ach!
Honem, honem! kam se wrtnauti,
Kamž, kamž smutným wběhnauti!"
Tak gim nahánělo strach.

Když se pěkně oslowě
Do autěku dali,
A co mohli, palowali:
„O wy hlaupj traupowé!
Wy gste, wy gste rekowé,
Gimž gsem rowných newjdalo."
Tak se Osle posmjwalo.
Tak z nich ssassky děláwalo.
Když se gednau opět wzdálilo,
Aby tytéž žerty tropilo:
Stalo se, že maně
Wlk se přihnal na ně.
Chudas, ani neceklo,
Gak se wlka uleklo!
Gen si smutně wzdychalo:
„Kyž gsem w stádě bylo zůstalo;
Lhanj lhanjm býti nechalo!

Karljček posjlá swé sestře pozdrawenj.

(K holubici.)

Wznes se, holubinko,
Wznes se nad okynko
U wětřjčku mágowém;
Wznes se přes zelené lučiny,
Přes hory a tiché doliny;
W hágečku kde borowém
Libý wěge
Wětřjček;
Taužebné kde pěge
Pjsně slawjček!
Poplyň na bělaunkých
Pjrkách přelehaunkých,
Holubinko, přjmo k sestřince.
Dobřeť znáš ty Cilinku,
Roztomilau sestřinku.
Pospěš rychle, pospěš k Cilince!

„Cilinko má rozmilá,
Řekni, tu mě posjlá
Malý Karljček,
Laskawý twůg bratřjček;
Poslyš, sestro rozmilá,
Pozdrawenj tobě posjlá.
Želem, smutkem pro tebe se saužj,
Abys brzo, brzo přissla, taužj.“

II.

P o h á d k a.

W poli to kwěte,
Ruka to sbjrá,
Dřewem to stjrá,
Wuzljky plete.

Co ge to?

Pošetilost.

Petřjk prawil: Gá gsem bubenjk! — Postawil se k oknu, a bubnowal na okno.

„Také si zabubnugi," prawil Jenjček. Postawil se k oknu, a rozbubnowal okno na samé kausky, a pořezal se o sklo. —

Petřjk a Jenjček byli gednau u potoka. Přes potok ležela auzká lať. I řekl Petřjk: Že půgdu přes to! — „A že gá také!" zwolal Jenjček.

Postawili se na lať, chtěli na druhau stranu a upadli do wody; ledwa že odtud wylezli. —

Musjmť si trochu bradu oholit, prawil Petřjk, wida na stole misku na saufy. Namydlil si bradu, wytáhl kudličku z kapsy a setřel si mydliny s brady.

„Také si musjm bradu oholit!" řekl Jenjček. Namydlil se, wzal nůž, a řjzl se do twáři.

Načež gim otec tuto bagku wyprawowal.

Wewerka a opice.

Weweřice (takto zwjře ſkrowničké,
Ale obratné a mrſſtničké,)
Diwné kudrlinky dělala:
Gako tantrpáſek ſkákala
S hůry dolů, odtud wzhůru
Gen což děláš! ljtala;
Brzo wſſecky čtyry w kůru
Gako háčky zapala,
Na wětwjch ſe haupala;
Brzo za ocas ſe powěſila;
A tak ſmjchů na ſta nakutila.
Což když opičátko widělo,
Také ſe mu toho zachtělo.
(Wjte, opice ge titworná,
Na wſſe wſſudy welmi pozorná.)
Chwilku ſe gi djwalo,
Pak ſe na dub wdrápalo,
Do repetěnj ſe dalo.

Tutě skákalo,
Sebau sswihalo,
Sspryms dělalo,
Aby wewerici
S kunssty smetlo pod lawici.
Smutný wssak to konec wzalo.
Když tak opičátko křepčilo,
A se po wewerce řjdilo:
Hopsa! s wrssku na zem skočilo —
Wssecky čtyry sobě sdrtilo.
Bolestj se swjgelo,
A co hrdla mělo, křičelo.
Opic heyno na zwědy se přihnalo. —
„Proč gsi rozumněgssj nebylo,
Po blázmu se řjdilo!“
Celé množstwj opic-zwolalo.

Pjseň.

Hleďte tamhle holubičku,
 Gak swé djtky ráda má.
Raděg swěta polowičku,
 Nežli djtko komu dá.

Hle, gak wlastnj krmi dáwá
 Ze swého gim wolátka,
S nimi hrage, s nimi spáwá,
 Wraucně ljbá mláďátka.

Takték naše dobrá máti
 Ze srdce nás ráda má,
Raděgi swět wolj dáti,
 Nežby dala djtka swá.

Pokrm, nápog, wšeho dosti
 Máti nám wšem podáwá,
K tomu wšecky wede k ctnosti,
 K praci chuti dodáwá.

Potrestaný ukrutnjk.

Wjtáš, člowěk chudý, gednau z lesa
Pozděgi, než kdy se domů bral,
Otep dřjwj na ramenau nesa,
Až se pod nj k zemi ohýbal.
„Což as dělá milá chotj má?
Což as Giřj, sladké djtko mé?“
Do wzdychánj se tu dá,
Pospjchage do chalaupky swé.
„Gistě smutně po mně taužj,
Pacholátko láskau obgjmá;
Snad se želem pro mne saužj,
Že tak dlauho negdu, chotj má;
Giřj smutný u nj sedj,
Zarmauceně na ni hledj.
Dobré djtko, radost budu z něho
Mjti, gestli Bůh ho zachowá:
Celá matka, wlas i oko geho,
Twář též milokrásná, růžowá.

Radost welkau budau mjti,
Až mě uhljdagj gjti:
Skoky, skoky poletj
Do mého hned obgetj."

Wjtáš přigde w chalaupku. Ai! ženu
Spatřj u postele seděti;
Hlawu magjc w ruku položenu,
Plakati a hořce kwjleti.
Giřj klečj před nj — ljbá ruku —
Tiskne — matka mu gi utrhuge —
Giřj prosj — snažně přislibuge,
By gen matka gemu dala ruku! —

„Djtky, neplačte, dj Wjtáš,
Nesu wám dnes dřjwj wrch a sjlu!
Giřj, ani nepřiwjtáš? —
Po tak těžkém djlu
Žádné poljbenj
Otci k posilněnj? —

Mrzjte se, že gsem dlauho nepřissel? —
Poslyssete, co se mi dálo.
Gak gsem mile z lesa powyssel —
Slunce gesstě nad horami stálo —
Hlas gsem gakýs z wzdálj uslyssel —
Gakoby si něco stěžowalo.
Když pak přigdu tam, ai! bjdný kmet,
S hlawau ssediwau, as dewadesát let,
Na mezi tu ležel. Až mi usedalo
Srdce, gaký smutný nářek wedl.
Chudák, na zem do sněhu si sedl.
Zimau chřadnauti by doma nemusel,
Do lesa si pro kus dřjwj ssel,
Nemoha giž ani sebe nositi.
Ustrnuř se nad njm; břjmě složjm,
A ge rychle na staretka wložjm —
Darmo; nemohl se ani wztýčiti.
Gá řku: Kde pak zůstawáte?
Načež staraus: „Tamhle w dědině,
Co se kauřj za kopečkem w žlebině" —
Snad tu přes noc býti nehodláte?

Podte domů! — Gá tu dřjwj složil,
A ge do chatrče gemu wložil —
Stařec tiskna ruku máu se rozžehnal:
Bůh mi ale za to hogně požehnal.
Honem, honem do lesa gsem běžel;
A hle! dřjwj skoky skoky narostalo,
Gakoby ge dobré nebe nakládalo:
Giž ho tady hrozný kopec ležel.
Sebraw dřjwj, domů gsem se bral,
Se wssjm, co mi Pánbůh požehnal.
Sněhem nedalo se ostře kráčeti. —

Co ge ti? Proč wzdycháš? Hněwáš se?
Mluw, co stalo se? Zdaž nemáš mě
Ráda giž? Či co si mám teď mysleti?

Ž e n a.

Gakž bych tebe ráda měla,
Gessto zlého syna gsem ti dala,
Muži nesskastný! — Tak powěděla,
S pláčem za ruku ho gala.

M u ž.

Syna zlého? — Neweř, dobré srdce má;
Děcko ge, a mysl geho nenj zlá.
Nech až Pánbůh dá mu wzrost,
Hoch to bude ctnostný, maudrý dost.

Ž e n a.

Zlostnjk bude z něho!

M u ž.

Neweř djtě mé,
Zlostnjk z něho nebude. Pod Sjřjčku
Sem a ze wsseho se wyzney mně.
Čjm gsi rozhněwal swau matičku? —
Neřjkáš nic? Ani slowa? — Stydjš se?
Musj to cos býti zlého. —

Ž e n a.

Arci že!
Gesstě dobře, že se stydj za to.

M u ž.

Zawinil co?

Žena.

Rádabych to zmlčela,
Kdybych, gak to učiniti wěděla:
Srdce bolj, wzpomenuli na to.
Gistě zarmautj se také srdce twé.

Muž.

Mluw, o ženo, mluw, co stalo se? —

Žena.

Staň se! Když gsi nessel, wen gsem chodila,
Otwjragjc dwéře u domu,
Sdešli, brzolibych spatřila:
Cihle! ptáček wletěl do domu;
Ptáček strakatý až milo!
Zima chudinkowi bylo.
Gá ho hnedky wzala,
Za ňadra si dala;
Na něg dychala,
Usty zhřjwala,
Rukau milomile hladila.
W tomtě přigde Bětka s plačky k nám
S rukau — o plot si gi ranila —

Myslila, žes doma sám;
Ukázat gi tobě chtěla —
Geſſtě celá krwácela.
Když gsi neſſel, balzám na ni dám;
Tamhle ze ſkleničky ten —
Byl to dobře ten?

M u ž.

Byl, dobře! gen
Dále!

Ž e n a.

Ruku gsem gi natjrala,
A co mohla zawázala.
Wſſak než gsem to udělala,
Zalezl-tě Giřj zatjm do kautka —
Ptáčka podržeti gsem mu dala —
A —

M u ž.

A — ?

Ž e n a.

Celého, že genom perautka

Na křjdélkách gemu zůsta'a,
Do naha geg, powaž, oſſkubal.

Muž.

Bože! do naha geg oſſkubal?!

Žena.

Střela bolesti mé srdce prohnala,
Když si ubožátko naříkalo,
A se wenku nahé třepetalo.
Muži, gá hlas geho ſlyſſela,
Až mi duſſe w těle bolela. —
Zloſtnjk bude z něho, powaž si,
Když ge takowý giž z mládi!
To mě rmautj. Wiď, žes toho ty
Sak žiw neuděla w mládi?
Řjkala gsem wždycky: Giřj náš
Bude celý, gako otec geho,
Hodný, dobrý, ctnostný — tu to máš!
Ach což gsem se ſklamala! ach, z něho
Bude — Bože, láſko milostiwá! —

Muž.

Upokog se, neplač, ženo má!
Giřj zlostnjkemli býti má,
Bůh gest milost dobrotiwá,
Zlého syna nám on nenechá,
Wěř, wěř, zlostnjka nám nenechá;
Nezarmautjš Bůh
Srdce wěrných sluh.
Pod sem, Giřj, synu můg,
Hled, gaks zámutek nám učinil!
Pláčeš? Plač! i otec twůg
Pláče — že gsi prowinil. —
Pod a polož ruku swau
Na mé srdce, kdež gsi přebýwal.
Radostj gsi býwal mau,
Když gsem na tebe se podjwal.
Matka též se tobě radowala,
Zarowen mně tebe milowala —
Giž tak rádi tebe nemáme — —

Milostiwé odpustiž mi nebe,
Gesstě, gesstě rád mám tebe!
Bože, zlostnjkaliž chowáme!? —
Žiwť Bůh, wěčný swědek můg,
Že ti nezlořečj tatjk twůg!
Nezlořečjm tobě, synu můg! —

Péřj toto, milá ženo,
K stropu budiž powěsseno,
W wraucném djtka objmánj
Láska nasse ať si wzpomene:
Nenj hodno milowánj
Srdce djtka, twrdssj kamene.
Zdali myslíš, milý synu —
Zůstaň, zůstaň na mém klínu —
Že gen mráz to ptáče k nám
Přihnal do domu? — Bůh sám
Dobrotiwě o ně pečowal,
Nám ge pod ochranu darowal.

Bůh se stará o ptáčátko
Rowněž gako o děťátko.
Hle! tys ho tak zhanobil! —
Ptáčku, gegž nám dalo nebe,
Bolest tisýcerau způsobil! —
Což, bych takhle s tebe
Wssecky ssaty wzal,
A tě na mráz dal? —
Zasslaužilbys toho. — Hrozná ukrutnost
Bylaby to, kdybych gednal tak:
Mneby wjc to bolelo než tebe. Dost!
Mlč a netřes se. — O gak
Mile w této strastné době
Bige srdce moge tobě,
Tobě, gakož swému synu!
Tebe lásko, tebe wraucně miluge,
Twau gen nenáwidj winu.
Smutně, smutně sobě stěžuge:
Ty žes nám byl k utěsse;
Kdyžbychom se sestarali,
K gedininké potěsse;
Na tobě gsme sobě zakládali,

Welkých nadáli se radostj —
A ty naplňuješ nám dny hořkostj? —

S i ř j.

Otče, matko, prosjm wás,
Neučinjm to giž nikdy wjc!
Odpusťte mi, prosjm pěkně wás,
Odpusťte, wás prosjm na sto, na tisjc!
Nikdy wás giž nerozhněwám,
Nikdy wás giž nepohněwám!

Srdce rodičům se odměkčilo,
Winu synáčkowi odpustilo.
Giřj dal se na pokánj.
J byl dobrý, tichý, citliwý,
Bohabogný, lidem uctiwý,
Mládeneček plný milowánj.

Gednau wzhlédl k stropu na horu —
Slza w oku gemu hořela —
Když to matka geho widěla
Lawici mu dala z gaworu:

Na, a swůndey péřj, synu můg!
Kteréž gesstě tebe winj,
A tě zarmaucena činj.
Otec tomu gistě swolj twůg.
Geliž prawda, otče?

O t e c.

Ano.

M a t k a.

Na!
Swůndey dolů pjrka ta.
Hoď ge do ohně a spal,
Aby zámutek twůg konec wzal!

G i ř j.

Matko nechte péřj, nechte ge!
Třest ge k stropu přiwázal,
Bych swým djtkám ukázal,
Gestli mi gich Pánbůh někdy popřege:
Wizte, djtky milé, hle!
Pachole gsem býwal zlé —
Negsem wssak teď člowěk zlostný;

Ale bohabogný, ctnostný.
Ctnosti se ted radugi;
Z čehož Bohu děkugi,
Že mě dobrotiwě warowal,
Dobré rodiče mi darowal,
By mi dobře radili,
Před zlostj mě chránili.

III.

P o h á d k a.

Z gara wnadjm;
W letě chladjm;
W podzim pochautku ti přegi;
W zimě tebe hřegi.

Na ſſtědrý wečer.

Swatý, ſwatý Gežiſſku,
Přines nám w ſwém kožiſſku
Hogný, ſſtědrý ſwatý čas.
Honem poď a poſlyš zas,
Gak ſi traubjme a pjſkáme,
Bubnugem a ſwatě zpjwáme.
Poď a nalož darů moc;
Giž ge tady ſwatá noc.
Hlaſem ſe ti modljme,
Nalož hogně, proſjme;
Wždyť wjš dobře, co nás těſſjwá,
Nač ſe ſrdce chlapců uſmjwá.

Wjtek.

Mně dey na koni huſara!

Jenjček.

Mně dey trubičku, trarara!

Wogtjſſek.

Mně dey zwjřecj oboru,
K tomu aſi pět tamborů!

G i ř j č e k.
Mně dey mužjka s husslemi!

W j t e k.
Turků sswadronu s ssawlemi!

J e n j k.
Krásný nalož mi wozjček
Plný hrussek a gabljček.

W o g t j ss e k.
Sezulátko sladké cukrowé!

W ss i c k n i.
Ano! Sezulátko cukrowé!

G i ř j č e k.
Mandlj, fjků, hrozinek!

W ss i c k n i.
Mandlj, fjků, hrozinek!

W j t e k.
Ořechů a marcipánu!

W ss i c k n i.
Ano, ano! marcipánu!
J což koli máš,
Wid že nám to dáš? —

W o g t j ſſ e k.

Ale žádné metly!

W ſſ i č k n i.

J co ge do metly!

W j t e k.

Wždyť gſme wſſičkni poſlušſni;
Nač by bylo třeba gj? —

W ſſ i č k n i.

Pod, i pod a wjtey nám
Swatý Gežjſſku, pod k nám.
Skoč a wſſecky nawſſtjw zas
We wánočnj ſwatý čas!

Kozlátko.

I bylok gedno kozlátko,
Gež dobré bydlo pjchalo.
I ſſlok ſi na led drobátko,
A tam ſe proſkakowalo.
A zle, ach zle tam upadlo.
Když kozlátko to upadlo,
Tam přiſſla ſtará matička:
Tys ale hlaupá kozička!
Pročs lepſſj pozor nedala?
Hle! nožkus ſobě zlámala!
Tak dobrá máti prawila.
Giž dcera ſmutná mluwila:
„Ach! kyž gſem dřjwe byla wěděla,
Že takowé gſau žalosti;
Ach, giſtě že bych byla ſeděla,
A doma byla w tichoſti!"

O třech rybičkách.

Gistý dobrý muž měl gednau tři rybičky, rybičky neykrásněgšj na swětě.

Nasadil ge do malého rybnjčka, gako křjšťál čistého, a měl weliké zalibenj na nich.

Sedáwal na hrázi a drobjwal zemličky do wody. I přicházely ty roztomilé rybičky a lapaly drobečky.

Wždycky gim řjkáwal: Rybinky, rybinky, měgte se dwogiho na pozoru, aby wám wždy tak blaze bylo gako teď. — Neležte nikdy mřjžkau do welkého rybnjka, ani neplowegte po wrchu, když negsem u wás.

Ale rybinky mu neporozuměly.

I pomyslil si ten dobrý muž: Učinjm, aby mi porozuměly; a postawil se ke mřjžce.

A když některá z nich přišla, a chtěla tudy do rybnjka: zašplechtal prautkem we wodě, že se toho ulekla a gela zpátky.

Totéž činjwal, když některá na wrch přišla, aby šla zpátky do hlubiny.

Teď mi snad gjž porozuměly, myslil sobě a odessel domů.

I sesslý se ty tři roztomilé rybinky, a wrtěly hlawičkau nad tjm; a nigak nemohly tomu rozuměti, proč ten dobrý muž na swém stogj, aby nechodily na wrch, ani do rybnjka?

Wždyť tam sám na hoře chodj; prawila gedna, pročbychom my nesměly trochu do weyssky?

A pročbychom byly zawřeny? prawila druhá; což nám to usskodj, když se do welkého rybnjka trochu progdeme? —

Twrdý to gistě muž, odpowěděla prwnj. Nemá nás rád; ani nám nepřege, abychom se potěssily!

Gá na něg nebudu nic dbáti, prawila na to druhá. Hnedky se tam trochu progdu, do toho rybnjka.

A gá si trochu na wrchu pohrám na slunci.

Třetj ale byla z nich neymaudřegssi, a prawila sama k sobě: Ten dobrý muž wj snad, proč nám to zakazuge. Že nás miluge, a nám radosti přege, gest prawda — Pročby giného tedy přicházel a dáwal nám drobečky, a těssil se tomu, když ge lapáme? — On nenj twrdý zagisté; gá učinjm, co žádá, ač newjm, proč tomu tak chce —

Ta dobrá rybinka zůstala w hlaubce; druhé dwě ale konaly, gako byly prawily.

Gedna gela mřjžkau do welkého rybnjka a druhá hrála si na wrchu na wodě; a wysmjwaly se swé sestře, že se nechtěla také tak dobře mjti. — Ale co se stalo?

Sotwa že do welkého rybnjka wessla, přihnala se na ni sstika a pohltla gi.

Druhau, gessto na wrchu se radowala, wzhlédl drawý pták, spustil se po nj a sežral gi.

Gediné opatrná a poslussná rybička třetj zůstala samotninká. —

I zradowal se muž ten dobrý poslussnosti gegj, a nosil gj každý den neylepssj pici.

A tak byla žiwa wesele a radostně, a dočkala wysokého wěku.

Motýlek a wčela.

O kdyby gen
Byl pěkný den,
Bych mohl wen,
W lučiny se podjwal,
Radosti swé požjwal!
Krásný motýl howořil.
„A gá bych, wčela
Dj, ku práci se měla,
Den pěkný kdyby byl.„

Lépe pracj čas swůg tráwiti,
Nežli zahálkau geg mařiti,

Na otcůw swátek.

Lidusſka a Marynka.

Lidusſka.

My gſme gako kuřátka,
Geſſtě malé děwčátka. —

Marynka.

Sotwa geſſtě mluwjme.

Lidusſka.

Čjmž pak otce uctjme — ?

Marynka.

Winſſů žádných newjme — —

Lidusſka.

Pod, pod! Dáme tatinku
Každá pěkně ručinku —

Marynka.

Ano, ano, ručinku,
K tomu kráſnau hubinku!

Pawljček a Karljk.

Pawljček a Karljk w Senohradě
Byli u dědečka na zahradě:
Na wogáky si tam hrali,
A se diwně gináč ssikowali.

„Honem chlapci, který spjš!"
Prawil kmotr Podiwjš,
„Hodjm gablko na dračku!"
(Chlapcům rád se djwal na pračku.)
Gablko? Karljk poskočj,
Na patě se otočj;
Honem, honem, gen sem s njm —
Gá ge mám, než o tom zwjm!
Odhodj hned ručnici,
Ssawli, sum i čepici;
A giž w náhlém, rychlém skoku
Pět ge před Pawljčkem kroků.

Když tak zdiwa běžel
Nehledě nic pod nohy,
Padl přes kmen — ubohý! —
Gesſto w cestě ležel.
Mysljte, že Karljk to
Krásné dostal gabljčko,
Protože byl rychlegſſj? —
Pawljček ge dostal opatrněgſſj.

IV.

Pohádka.

Čtyry čtwrti mám;
Negsem rozečtwrcen sám.
Po čtwrt gednu nemám nic než tmu;
Za to ale po tři swjtiti se gmu;
Wečer, w noci, také ráno
Na tě hleděti mi dáno.

Holubice a wčela.

Wčela do potoka sletěla.
Holubice s besjdky to widěla:
Ljstek do wody gi poskytla.
Wčela se ho mile uchytla,
Z wody ssťastně wen se dostala.
W malém ale čase
Holubice zase
Po poljch když ljtala,
Zrnj pro swé mladé sbjrala:
Ai, tuť střelec ručnicj
Mjřj po holubici —
Wčela, gak to mile uzřela,
Mžitkau k němu letěla:
Pjch! ho w ruku ranila —
Rána chybila.
Žiwot žiwotem gi zplatila.

Pachole a wčela.

Wčela do paupátka zalezla.
  Djtko w kytku si ge zwolilo,
Wčelu, aby odtud wylezla,
  Se wssj mocj honilo.
„Netak způrně, prosjm, panáčku!
  Wjš, co wčela w hněwu může? —
Nesstjpla tě nikdy, chudáčku,
  Až se nadula ti kůže?
Že gsem malá, myslјš? Dost mě na to,
Wěř, bych tebe člowěčjčku za to,
  Abys pamatowal, strestala."
  Wčela rozhorlená zwolala.
Pjch! ach! žihadlem tam zůstala —
A tak bjdně, bjdně skonala.
  Pozdě, pozdě zwěděla,
  Že se m s t j t i neměla.

Částečka druhá.

Pjseň mágowá.

Kam gen mile okem hlédnu,
Kam se koli podjwám:
Radost wssudy mile wzhlédnu,
Celý, celý okřjwám.

Wssecko wssudy sstěstj cjtj,
Wsse se wssudy raduge:
Djtko, ptáče, keř i kwjtj
Mladost sobě libuge.

Cihle tuto čilé djtky!
Mágowý giž slawj den;
W libé wěnce winau kwjtky,
Co gsau neykrásněgssi gen.

Ptactwo w hági sladce pěge,
Po sadech i lučinách;
Tamto braw, tu skot se směge
Na stránjch i w dolinách.

Slyſſjm také howor chaſy;
  Z wzdálj pjſeň rolnjka;
Z bezu plynau pěnic hlaſy,
  Z daubj radoſt ſlawjka.

Paſtýřowé libě hragj
  Na miloſtné lautničky;
Děwčata gim pomáhagj
  Gemné laudit pjſničky.

Přes matinky ſkotačiwě
  Gehňátka ſi ſkákagj,
Kozljci pak přičinliwě
  O záwod ſe trkagj.

Když tak wſſecko rozkoš cjtj,
  Také budu pleſati;
Boha ſwého ſwatě ctjti,
  Chwalozpěwy zpjwati!

Chudý člowěk a požehnánj Božj.

Muž chudý poslednj chléb wzal,
A z něho skýwu swému synku dal:
Ach, Bože! sobě powzdechl.
Což chlapeček když zaslechl
Chléb mile gemu wracj zas:
Gá počkám gesstě za něgaký čas;
Gen neplač, prosjm, otče můg.
A z oka, láskau horaucj,
Se ligj slzy planaucj
A otec dj: „Gen nechey — to ge twůg!
I opět na djtko se podjwá,
A slza z oka naň se usmjwá;
I gesstě gednu skýwu ukrogj.
A ai! se bochnjk w poly rozdwogj,
A tolarů se sjla z něho wyrogj.
„Ach, co to!“ Až se celý polekal.
„Nech, djtě, s pokogem těch tolarů. —
Ať nedotkneš se ani kregcaru!
Gá půgdu honem k pekaři — že dal

Se tam! — ať podjwat se gde —
A tak, nic ginak musi státi se,
Neb cizi wěci zadržet se nemagj.
Ach, Bože, kterak gsem se ulekl!
On, on ty penjze tam gistě zapekl,
Co z daru Božjho se sypagj.
Ty, djtě, zůstaň tu a pozor dey,
Gak prawjm, ani gednjm nehegbey!"
Gde. Na tolary stkwaucj kulaté
Má djtě oči swoge upaté;
Wssak ani gedinkého nezwedne.
I přigde pekař — na ně pohlédne —
A prawj: Toto negsau, přjteli,
Mé tolary, gest prawda! — Wjteli
Wssak co? Mně wěřte! Gakýž-tě
Pán bohatý si žert ten udělal,
A slyšste gak. Ten chléb, co wzal
Gste u mne, nebyl ode mne;
Wssak od koho? se neptegte,
Té práce ani sobě nedegte.

Gen tolik lze mi řjci wám,
Že wčera wečer na můg krám
Ten bochnjk chleba kdosi položil,
A tyto slowa k tomu doložil:
Až přigde k wám muž chudičký,
Gsa zdrawjm churawý a wjteli
Že nemá čjm žiw býti, skrowničký
Ten dárek gemu deyte, přjteli! —
Tak prawil, wěřte, nelhu wám.
Wy přissel gste — a wám chléb dám.
Hle! gak Bůh o lid snažně pečuge,
A nuzným pomoc welkau daruge.

V.

P o h á d k a.

Slunce to wařj;
Ruka to sbjra;
Noha to sslape;
Člowěk to pige.

Liliputſſtj lidé.

W Liliputu — kdožby tomu wěřil,
Lečby ſwýma očima to změřil! —
Gſau prey lidé, malý Božj dáreček,
Nic prey wětſſj, nežli prſt neb paleček.
A což, když ſi geſſtě dále myſljme —
Děti gako malé muſſky widjme. —
Kdybych tam byl, toby ſe mi djwali!
Že gſem obr, ba co wjce! řjkali.
„Hle hle! podjweyte ſe, gak tamhle gde!
To ge hora, to ge hora, widte že?“ —
Kdyby ale byli takhle maudřegſſj —
Kdyby byli také lepſſj, mrawněgſſj —
Zdaližby mě we wážnoſti měli?
Aneb také welcj býti chtěli? —
Do křiku by ſe mi dali:
Tělem welký, duchem malý! —

Cwička.

Neznaly gste djtky Cwičku? —
Bylo prey to dobré děwčátko.
Někdy, powjdal mi kdosi, hlawičku,
Prey si stawjwala drobátko.

Gednau přiběhl k nj Wassjček,
Gedininký gegj bratřjček,
Dobrý, ale prchlý klučjček!
Aby prey s njm trochu hrala.
Cwička se do smjchu mu dala.
On gi prosil pěkně — nic!
On gi wyhrožowal — nic!
Tak ty budeš, nebudeš?! se rozhněwal,
A gi prutem do hlawičky tal. —

Cwička, ach! do křiku se dala,
Až se celá zagjkala. —

On gi s pláčem prosil, aby wstala —
Ani z mjsta se mu nehýbala. —
Neplač, prosjm, milá Ewinko,
Tu máš, na, hůl! udeř mě zas, sestřinko —
„Ach ty newjš, gak to holj
Tauto přeukrutně bolj! —"
Ewička mu prawila,
S njm se hnedky smjřila.

VI.

P o h á d k a.

Měké dělám z twrdého;
Twrdé dělám z měkého;
S wětrem rád se spogjm;
Wod se ale bogjm.

Slepý a chromý.

Hle! na cestě, gak? mane chceššli,
Se schromený a slepý sessli.
Sám geden nikam nemohl;
Leč druhý by mu pomohl.

Bych twým, dj chromý, howčl cčjm,
Sám chudas ledwa z mjsta kročjm;
Wssak zdagj se twé ramena
Dost silné na mé kolena.

Nech na záda bych tobě sedl,
A wssudy po cestách tě wedl:
Tak bude noha twoge má,
A zřetelnice moge twá.

A slepý mile tomu swolj;
Naňž chromý wyleze i s holj.
Tak oběma to chodilo,
Co gednomu lze nebylo.

Wlastnosti wjna.

Noe wſſtjpiw prwnj winici, poodeſſel malička. I přiſtaupil Satan k winnému kmenu řka: Pohnogjm tě, milá zroſtlino! — I přiwede tři zwjřata: owci, lwa a ſwini; a wezma gedno po druhém zabige ge nad kořenem geho.

Sjla krwe gegich wrazila ſe do něho a ukazuge ſe až po dnes w owoci geho.

Okuſili člowěk čjſſi wjna, přjwětiw geſt a tichý; takowá geſt přirozenoſt owečky. —

Pigeli dwě, we lwa ſe proměnj, a mluwj: Kdo geſt mi roweň? I mluwj o wěcech welikých a neſlýchaných. —

A přihneli ſi gich wjce: pozbude rozumu a wálj ſe konečně w blátě. —

K l á r k a.

Klárka, djtko rozmilé,
Gako angel ſpanilé,
Twářinky co růže měla,
Z oka radoſt ſe gi ſtkwěla.

Byla aſi ſedmi let,
Newinna co ragſký kwět;
Rodiče gi milowali,
Swětby pro ni byli dali.

Poſlyš milá Klaruſſko,
Zlatozlatá dceruſſko,
Co teď máti powj tobě:
Za wzor wezmi ſlowa ſobě.

Hřjch geſt, máti prawila,
Kdybys něco činila,
Čehoby gſi litowala,
Aneb w ſlzách oplakala.

A co hřjch gest weliký,
Snadno člowěk wsseliký
Od sebe sám poznat může,
Když mu srdce bige túže;

A hlas gakýs we wnitř znj,
Kterýž slowe swědomj.
Hlas ten wždycky mocně znjwá,
Když se komu zlého chtjwá.

Gednau Klárka w swětničce
Widauc cukr w truhličce
Stála nad njm hezkau chwjli —
(Byl-tě gako křjda bjlý —!)

Cukru se gi zachtělo —
„Hey!" w nj cosi zaznělo.
Hned tam cukr zpátky dala —
Pryč, pryč odtud utjkala.

„Gistě ge to swědomj,
Co tak mocně we mně zně;
Abych toho nedělala,
Gakož máti powjdala.“

Na to přigde máti k nj:
Klárka wssecko powj gi.
Matka ráda odpustila,
Dceru k srdci přitulila.

Pamatug si djtě mé,
Hlas ten wždycky střeže tě:
Swědomj tě warowalo,
Abys zlého nekonalo.

Wždycky na něg pozor dey.
Když ti káže, poslauchey,
Abys bez winy wždy byla.
Což i Klárka učinila.

Kohaut a kačer.

Kohaut lenoch, s slípkau k večeru
Na bobečku u posadě,
(Sedali tam po hromadě.)
Stížnost wedl takto kačeru:
„To ge bída, to ge bída s námi!
Čakau se to nauzí ssřetíme;
Hladowí spat gíti musíme.
To ge wssecko, wssecko ginak s wámi:
Wy se gako páni dobře máte,
Dobře gíte, a nic neděláte. —
Kam se koli w řece otočíte,
Wssudy hognost uwidíte
Skokanů a raků,
Rybiček co mraků,
Bez wssí práce, bez wssech starostí.
Kdybych mohl w řece býti,
Tobych se ti musel míti;
Do nebes bych skákal radostí!

Woda by mě pěkně noſila;
Gako pána ſem tam wozila;
Gjdlo k hubě přináſſela,
A mě ſama napágela —
„Pſota by tě zaſe mořila!"
Kačer rychle propowj.
„Lenoch nuzák hotowý."

VII.

P o h á d k a.

W koſtele když dechnu,
Zaznj h l a s.
W kowárni když dechnu,
Wygde p l a m e n zas.

Straka lakomá.

Straka, kde co nassla, sbjrala:
Střjbro, zlaté prsteny,
Perly, drahé kameny
Na hromadu skládala.
Což když kohaut uhljdal:
„Proč to snássjš?“ powjdal;
„Nač ge tobě toho třeba? —
Kaupjš si snad za to chleba?“
Straka gemu powěděla:
Abych hodně mnoho měla. —

Po mnohu wždy lakomec gen bažj.
Čjm wjc má, tjm wjce žádá;
O statky se neywyšš snažj,
W bohatstwj gen blahost skládá.

Hasan a otrok.

Hasan mocný kdysi hodowal.
Stalo se, že když to stolowal,
Otrok geden nesl misu rýže;
Wsseckо wraucj, gen se wařilo,
Až ho do rukau to pálilo:
Wjc a wjce přibýwalo tjže;
Tak že nemožná gi udržeti —
Misa, běda! na Hasana sletj.
Hasan hněwy wyskočj,
Wztekle okem zatočj.
Otrok k nohaum padne pánu,
Tyto slowa prawj z Alkoránu:
„Toliko těm, přjsný pane,
Rág se za dědictwj stane,
Genž swůg hasj hněw, an plane.
Winným, gako otec synu,
Mile odpausstěgj winu;

Alkorán u Turků gest tolik, co u křesťanů Biblj.

Těm i dobře učinj,
Kteřj w něčem prowinj.
Bůh ſe láſce raduge,
Láſku gim též daruge.

H a ſ a n.

„Wſtaň! giž nehněwám ſe wjc!"
Hněw mu ſkoky mjgel z ljc.
„Mile odpauſſtjm twau winu,
Gako otec ſwému ſynu!"
Miloſtně mu podal ruky.
„Wſtaň, gá odpauſſtjm twé muky!"
Mile gemu odpuſtil,
W ſwobodu geg propuſtil.
K tomu geſſtě na zlatě
Obdařil ho bohatě.
Haſan tento, T u r e k byl. —

Kočka, stará a mladá myš.

K o č k a.

Pod sem, roztokossné zwjřátko,
Pod, i pod sem, sladké myssátko,
Perlo moge, drahý kamene!

S t a r á.

Nechod, djtě milené!

K o č k a.

Honem, honem, dey mi hubičku!
Dám ti za to s cukrem sswestičku.

M l a d á.

Hle hle! Podjwey se, máti,
Co mi kočička chce dáti!

S t a r á.

Newěř, newěř klamu, djtě mé.
Zůstaň, zůstaň w skreyssi swé!

K o č k a.

I pod honem, nebuď blázjnek.
Hle hle! ořjssků a hrozinek,

Mandlj plnau hrst; i wssebo,
  Co gen myssta ráda papá.

S t a r á.

Djtě, djtě střež se zlého!
  Kočka zlostně myssky lapá.
Prosjm, djtě, newěř zlosti lstné.
Zůstaň u mne, matky swé.

M l a d á.

  Ty gsi ale nesmělá!
  Což pak kočinka mi udělá? —
Widjš, gak se na mě směge! —
  Giž gdu, kočičko, giž gdu!

S t a r á.

Twář se směge, srdce zkázu přege! —
  Djtě, probůh! zůstaň tu!

K o č k a.

Honem, honem, sladká myssinko,
Pospěš ke mně brzinko!

S t a r á.

Probůh — chraň se — kočka zlá —

M l a d á.

Tak mi to dey! — Běda! máti má!
Kočka nožičky mi drtj —
Giž — giž — ach! mě sskrtj — —

Kdo w čas dobře raditi si nedá,
Když se stalo, pozdě rady hledá.

VIII.

P o h á d k a.

Chcešli, můžeš toho dát
Chudému i na kabát;
Na krk, na kalhoty;
Na swátek i do roboty;
Wždy se mu to hodj:
Cjsař sám i král w tom chodj.

Žába a ſwatojanſká muſſka.

Muſſka ſwatojanſká ſwjtila,
Gako dyamant ſe giſkřila
W měkké trávě o ſamotě,
Newědauc nic o ſwětlotě.

Žába z djry k nj ſe přiwljkla,
A gi celau gedem poſtřjkla;
Swětloſti gj záwiděla,
S ſwěta ſhladiti gi chtěla.

Načež muſſka žábě prawila:
W čemž gſem proti tobě zhřeſſila?
„J proč, žába dj, ſe třpytjš,
A mně do očj tak ſwjtjš!"

Takéž zloſtnjk ctnoſti záwidj,
Když gi na bližnjm ſwém uwidj.

Modrá fialka a tulipán.

Na zahradě plné bylinek,
Zrostlin, stromů, wonných kwětjnek,
Fialka=tě w samotnosti
Wzkwětla w kráse, w newinnosti:
Dechem garnjm s gitrem rozwita,
Listjm geſſtě celá přikryta.
Wůně, an se wůkol roznáſſela,
Fialinku tichau pronáſſela.
Nedaleko na záhůnku
Rozkwětl též stkwaucj tulipán,
Zlatem, modrem, čerwcem hrdý pán —!
Wypjnal se na weyslunku.
Krásný w skutku byl=tě geho kwět.
W tom=tě přigde Wjtek,
Chlapeček as sedmi let,
Aby hljdal garnjch kwjtek.
W'da gako Milostpána
Stkwaucjho se tulipána,

Su žasnutjm hledj geho kráse:
Gakby njm si býti žádal, zdá se. —
Wětřjk dechem mile zawane —
Wůni sladkau gemu přiwane:
„Ah! teuk libě wonj!“
Gde, a k němu wonj.
Ale mrzutě nos uklonj,
Pán že tulipán nic newonj. —
Gde — gde — hledá — hledá —
Oddechu si nedá —
Kam ho wábj sladkost wůně.
Cihle! nagde fialinku
U gablůňky na kořjnku
We tichaunkém lůně.
K nj se shýbá,
Wonj, ljbá;
Wůně, gižto wyljwá,
S utěssenjm požjwá.

Fialinku sladkau obgjmá,
Tulipána giž si newssjmá.

Dobré ať se gak chce skrýwá,
Předce nalezeno býwá.

Klárko! Gako něžná fialinka
Na zahradě we tichosti,
Dýmey wůni w domácnosti;
Nehleď žádné nádhernosti,
Gako tato mjrná fialinka!
Dobré koney w saukromj,
Gakž ti káže swědomj.
Střez se gedowaté marnosti,
W srdci chowey tiché mjrnosti.
Wěz, co marno býti nastalo,
Marno po wždycky že zůstalo.
A co marno gest:
Pěna pauhá gest!

Chwály přepřjlissné nehledey;
Srdce před nj na pozoru měg.
Uchu libě znjwá chwály hlas,
Pomni, z ucha k srdci že gde zas:
Hrdost w srdci sjdla nabýwá,
A tak dusse ctnosti pozbýwá.
Mjrnostj gen gedinau
Budeš mjti dussi newinnau;
Pýcha se gj nezmůže,
Mjrnost k ctnosti pomůže.
Ctnost ge poklad weliký,
Gehož člowěk wsseliký
Neyweyš wážj sobě.
Ctnost gest blažitelkyně
W nesstěstj i w pustině:
Bůh gi chránj w každé době.

Osel a chrt.

Osel s chrtem pjlj
Určitému cjli.
Osel kráčj krok co krok.
„Styď se! Podjwey se na můg skok!"
Prawil zhrda Běhaun pes.
Letj, gako diwý, w horu, w les—.
Brzi tu ho widět, brzi kdes.
A zas k oslu přiletj:
„Styď se! Ani chodit neumjš!
Honem, honem, který spjš!"
Mžitkau zase odletj.
Litá, ljtá skoky skokem
Gako wygewený wjc a wjc.
Osel chrta nedbá; kráčj krokem
Po silnici swému cjli wstřjc.
Ač chrt u wětru se wznášsi,
Že se za patami prášsj.

Takto rantil přes rolé a klesty.
Když pak přissel do půl cesty,
    Sotwa nohami moh plesti:
    Po břichu tu počal lezti.
Brzi ani z mjsta nemohl;
Nebylo, by kdo mu pomohl.
    Osel wáhawec tak cjle dossel;
    Chrt wssak bystrý bjdně possel.

Lepssiť maudrá wáhawost,
Nežli nesmyslná ljtawost.

Stéblo a klas.

Stéblo mladé na poli se pyšnilo
Sstjhlau rownaunkostj,
Milau lehaunkostj;
Proček zhrda klasu prawilo:
Ani hlawu
Negsi w stawu
Zrowna držeti.
Gá gsem gako tyčka,
Rowné gako swjčka;
Nač gen hleděti!
Gemuž zas
Řekl klas:
„Kdyžto hlawa moge
Mladá byla gako twoge,
Též se stawěla,
Na hoře se držela.“

Na otcůw swátek.

Filipek.

Den tento gest den radosti,
Den slávy, swaté blahosti,
Gegž dobré seslalo dnes nebe!
Gakž, otče, poctiti gest tebe? —

František.

Slyš hlasy naše radostné,
Slyš wraucné naše přánj;
Co gewj srdce milostné,
Co duše bez ustánj.

Filipek.

Ale že nic giného
Kromě přánj dobrého
Nemůžeme, otče, tobě
Podati w té slawné době —
Srdce cjtj bolest w sobě.

F r a n t i ſſ e k.

Kdežbychom my dary wzali,
A ge tobě darowali? —
Nemožnoſt ty naſſi dobře znáš,
Přánj dobré giſtě za dar máš.

IX.

P o h á d k a.

Gá gſem meči bratr rodem,
Gednjm, gak on, poſſlý plodem.
Když ſe wztekloſt wálky ukrotj,
Oſtřj moge tobě robotj;
K aurodě ti pomáhá,
Ze země chléb wymáhá.

U k o n a u ſſ e n j.

Spj, mé djtě, ſpj!
Gdau k nám holubi:
Holaubek ge wrkawý,
Chlapeček náš křiklawý.
Spj, mé djtě, ſpj!

Spj, mé djtě, ſpj!
Helub hráſſek gj;
Rád prey býwá na ſýpce,
Djtko malé w koljbce.
Spj, mé djtě, ſpj!

Spj, mé djtě, ſpj!
Holubinka prý
S holaubkem hrách gjdáwá;
S njm ſi mile pohráwá;
Spj, mé djtě, ſpj!

Spj, mé djtě, spj!
On se honj s nj;
S holubinkau bělaunkau,
Gako pěna, tichaunkau.
Spj, mé djtě, spj!

Spj, mé djtko, spj!
Holubinka dj,
Holaubátko ljbagjc,
W wolátko hrách sypagjc.
Spj, mé djtko, spj!

Spj, mé djtko, spj!
Máti howořj;
Hlawinku nañ položj,
A tak spánek doložj,
Až gj djtko spj.

Zkussený prostředek, kterak člowěk dlauho we zdrawj, a wesele žiw býti může.

Kdožby si nepřál dlauho žiwu býti? Kdožby si nežádal wždycky zdráw a wesel býti? —

Wynassel gsem gistý prostředek toho; slyssíte gaký.

Četl gsem gednau w nowinách: „U Londjna w Angličanech umřel gistý člowěk, kterému bylo sto a deset let; nikdy nestonal a wždy byl weselé a spokogené mysli.

Bez messkánj psal gsem do Londjna, a tázal gsem se: Čjm ge to, že takowého wěku dočkal a nikdy nestonal a wždy weselé mysli byl? —

I dostal gsem za odpowěd: „Wždy byl člowěk přjwětiwý a každému užilý; gak žiw se newadil; negedl, nepil než co nátura žádala, gediné aby hlad a žjžeň za-

hnal; a byl člowěk pilný a pracowitý hned od mladosti. Proto byl tak starý."

I zapsal gsem si to do swé knjžečky, do njž si wssecko zapisugi, cobych nerád zapoměl.

I netrwalo to dlauho, četl sem opět w nowinách: „U Sstokholma we Sswegdjch umřela gistá žena, které bylo sto a patnácte let; nebyla nikdy nemocna, a wždy wesela."

Na tu chwjli psal gsem do Sstokholma, a tázal gsem se: Čjm to bylo, že takowého wěku dočkala, a wždy zdráwa a wesela byla? —

I obdržel gsem tuto odpowěď: „Byla wždy welmi milowna čistoty; umýwala si každičký den ruce a nohy, i celý swrchek těla studenau wodau. Gak mile mohla, i celá do studené wody wlezla, a se do nj schowala. Mimo to negedla ani žádných

lahůdek, ani žádného cukrowj; nepila ani thé ani káwy, ani žádného wjna. Proto dočkala takowého wěku."

Což gsem si opět do knjžečky zaznamenal.

I četl gsem zase gednau w nowinách: „U Petrowa w Rusjch umřel gistý muž, který byl sto a dwadceti let žiw; nebyl nikdy nemocen, a wždycky weselé mysli a twáři.

Gak to dělal? tázal gsem se; a dali mi za odpowěd: „Wstáwal časně ráno; z wečera se brzo položil; nespal než sedm hodin; nezahálel nikdy; pracowal často a silno na čerstwém powětřj, zwlásstě na zahradě; nechodil ani nesedal zkřiwa, nebo zchroma; nýbrž zrowna gako swjčka; a nedbal ze srdce nic o hody a radowánky městského lidu, ani na ně nechodil. Proto byl tak starý."

Také gsem si to zapsal do knjžečky.

Konečně gsem četl: „U Edynburka we Sſkotſku, že ge dosawád žiw gakýſi člowěk, magjcj giž ſto a dwadceti let; nikdy prey neſtonal a wždy prey ge weſel."

I pſal gsem též do Edynburka a tázal gsem ſe: Čjm to ge, že ge tak ſtarý, a wždy weſel? A dali mi za odpowěd: „Také též byl žiw gako ten ſtarý člowěk u Londjna, gako ta ſtará žena u Sſtokholma a gako ten ſtarý muž u Petrowa. Zwykal wſſemu, zwláſſtě od mladoſti, parnu i mrazům, teplu i zimě, a nikdy ſi w neſnázech nepoſteſkl; we dne ſe nikdy teple nezaopatřil, aniž w noci peřinau ſe přikrýwal; požjwal wždy ſproſté a přirozené ſtrawy a nezahálel nikdy. K tomu ſe mu ta chwála dáwá, že w mládi ſwých rodičů poſlauchal a učitelům ſwým mnohau radoſt půſobil. Proto ge tak ſtarý, a wždy weſelé myſli.

A když gsem i toto do swé knjžečky zapsal, pomyslil gsem si tak sám sobě: I pošsetilec bys byl, kdybys rowněž tak nečinil, gako tito lidé činili! —

I hned gsem si napsal, cokoli gsem o těchto blažených lidech slyssel, na takowau bjlau tabulku, a zawěsil gsem si gi nad swůg psacj stolek, abych měl wždycky před očima, co činiti a co opominauti gest, abych rowněž tak dlauho, a tak wesele žiw byl.

Čjtal gsem každé ráno, a každý wečer, co na té tabulce stálo, a wynasnažowal se, co mého možného, abych dle toho pokračowal.

A to mi wěřte, že od té doby mnohem zdrawěgssj a weselegssj gsem než gsem před tjm býwal.

Gindy mjwáwal gsem skoro každičký den bolenj hlawy; teď každého čtwrt roku sotwa gednau.

Gindy nesmjwal gsem, gak mile pršelo, nebo snjh padal, anebo wjtr wál, ani ze swětnice, abych byl nedostal rýmy, kašle, aneb ugjmánj w žiwotě; ted chodjm, ať ge gaké koliw powětřj, z domu, a nedostanu ani rýmy ani kašle, ani žádného ugjmánj w žiwotě.

Gindy nemohl gsem ani půl hodiny choditi, abych se byl neušel, nezemdlel aneb aby hlawa semnau kolem byla nešla; ted třeba čtyry mjle šel, neugdu se, nezemdljm, ani hlawa negde semnau kolem.

Můžete si myšliti, gakau to radost z toho mám! Přemilo gest, když ge člowěk pěkně zdráw, čerstew a wesel.

Ale gesstě to wšecko semnau dobře gjti nechce. Co ti starj dělali, gá dělati nemohu. Káwy k. p. gsem giž gednau nechal; ale což naplat? musil gsem gi zase pj=

ti, protože gsem nemohl hlawau dobře pracowati.

To mě rmautilo. Pročež gsem psal tomu starému muži u Edynburka, aby mi řekl, čjm to ge, že nemohu wsseho tak dělati, gako on? —

A on mi odepsal: „To prey ge tjm, že gsem záhy, giž gakožto djtě, tak žiw býti nezačal. Čemu prey člowěk z mládi zwykne, tomu prey w stářj neodwykne. — Ted ale že gsem giž na to starý, abych se tomu wssemu naučil, abych tak dlauho a we zdrawj žiw byl gako on. Ale abych prey gen w tom pokračowal a řjdil se, co mého možného, po něm: že prey budu aspoň zdrawěgssj a starssj než ti druzj, kteřj tak nečinj.“

I powzdechl gsem si: Ach, když gsem gesstě mladý! O, cožbych se wynasnažowal, a konal wsse, co člowěku zachowáwati gest, aby na swětě tak daleko přissel, gako

ti starj lidé. Žeť mi to z mládi žádný nepowěděl! —

Přešťastné djtky! Wás knjžečka tato giž we mladosti poučuge, po čem se sprawowati gest.

Což gest, abyste nebyly budaucně zdráwy i rowněž tak weselého srdce, i rowněž tak dlauhého žiwota gako ten starý člowěk u Londjna, ta stará žena u Sstokholma a ti starj muži u Petrowa a Edynburka.

Srnka a lissta.

Srnka w lese zablaudila.
Lisska se k nj přilaudila
　Celá wygewená,
　Strachy uděssená. —
　Srnka s užasem se djwá:
Co se stalo, milá kmotřinko?
　Načež lisska takto zpjwá:
„Ach, ach! s námi weta, děwinko,
　Ach, les celý, kolem do kola,
　Od hořegssta, od dola,
Wssecko wssudy gsem giž sběhala;
Kudy wywáznauti hledala;
Wssudy psy a prach gsem čichala."
　Ach gakž sobě poradjme?
　Kam se smutné obrátjme?
Což tu negsau žádné skaliny —?
Žádné geskyně — neb zmoliny —?
　Srnka polekaná prawila.
　Lisska na to mluwila:

„Počkey! dobře, žes mi zpomēla!
O průchodu sem tu kdesi wēdēla.
Aha! giž wjm! Pod, pod! gá tē powedu,
Tudy t ē i s e b e wywedu."
Srnka hned si řjci dala. —
Tutē lisska palowala:
Srnka skoky skok! se za nj hnala,
K a m ? se ani nedjwala.
Na l e d přibēhly tjm bēhem,
Kterýž poprássen byl snēhem —
Lisska dobře o tom wēdēla! —
Srnce noha ugela —
Srnka na ledu se swjgela. —
Wssak giž z ledu newstala:
Lisska smutnau sežrala.

Gak se lehkowērným stáwá,
Bagka tato wgewo dáwá.

Záwistiwý pes.

Cuky, ostražitý takto pes,
Ulowil kus masa kdes.
Welmi si ge libowal;
W duchu na hody se radowal.
Přigde k řece — rádby stolowal;
Běhá — běhá — do wody se podjwá —
Ai, psa s masem w řece uhljdá,
Že to w skutku pes, se domjwá:
„Počkey, tebe dostanu!“ si powjdá.
Záwist černá giž ho pogala,
Žádost w plamen se w něm rozžala;
Do řeky i s masem skočj: „Ham!“
Maso obogi to tam. —

Hledte, z záwisti co pochází!
Záwistnjk i o swé časem přicházj.

Audowé a břicho.

Pozdwihli se kdysi audowé
Těla, wssickni proti břichu.
„Wzhůru, wzkřikla huba, pánowé,
Wzhůru, spěssme proti břichu!
Pročež lenochowi slaužiti,
A se pro nic za nic hmoždíti?
Bachořisko pán gen nařjdj,
Gednjm slowem wssecko pořjdj;
A my gako hlaupj blázni
Poslaucháme geho kázni.
Řekněte, co z toho máme,
Že geg nacpáwáme?
Nechme ho, a uhljdáme
Že mu zagde poručenstwj,
Nenagdeli poslussenstwj.
Stalo se tak. Ruka spočala;
Huba gjdla, pitj nechala;
Noha giti nechtěla,
Pročbych ssla? si myslela.

Wssickni wssudy w těle zdorowali.
Žaludek gim welel — nic.
Žaludek ge prosil — nic.
Nic si toho newssjmali.
Bauřke to ale brzi strestalo.
Ledwa pozdwiženj nastalo,
Žaludku co zažjwati nebylo.
Srdce mdlobu w sobě cjtilo;
Krew se w žilách menssila;
Sjla z audů se tu tratila;
Wsse se swrkalo, až strach.
Až giž polomrtwj: Ach!
Ach, my possetilci! sobě řjkali,
Gednjm hlasem na žaludek wolali:
Račiž, pane, rozkázati;
Rádi budem poslauchati!

Potřebno-tě poručenstwj
Potřebno i poslussenstwj.

Lupič a pocestný.

Po weřegné silnici
Chwátal gistý člowěk k městu.
Lupič s natažénau ručnicj
Zastaupil mu w lese cestu.
„Pane, utrpenj měgte,
Žiwot ubohému přegte!
W městě penjze dnes z dluhů bráti mám.
Dáli Pánbůh, zegtra přigdu k wám,
Dám wám s radostj gich polowic —
Dnes tu ale nemám nic —
Dewět zlatých, a pět tolarů —
Bůh wj! nezapřjm ni kregcaru.“
Dobře! Bohas za swědka si wzal.
Gdi! — A pocestný se odtud bral.
Za chwilečku ale wrátil se:
„Pane, pane! To ge sstěstj, hle!
To ge peněz! Třidcet zlatých as!
Ba snad wjce! Snad gste ztratil ge? —
Tuhle si ge máte, pane, zas. —

Ale — odpusťte mi — co gsem sljbil —"
Neztratil gsem nic; na, nechey si,
Člowěk poctiwý že gsi. —

Tak se také zlosynowi ljbil!

X.

Pohádka.

We kři, w lese roste cosi:
Mladjk pro chlaubu to nosi;
Hněwiwý tjm na tě dotjrá;
Stareček se na to podpjrá.

Částečka třetj.

Wazba.

Wrabec lapil braučka na kmenu —
Darmo bylo zpěčowánj,
Darmo wssecko běbowánj,
Srdce wrabci bylo z kamenu.
Nechť se přičil, nechť se zpěčowal,
W žaludek ho předce pochowal:
„Co mi potom? Ty gsi můg,
Wěčssjť gsem než tatjk twůg!"

:

Wida gestřáb wrabce na kmenu —
Wrabce gako hračku lapil,
Potrestat geg přjsně kwapil:
„Počkey, wrahu, dám ti odměnu!"
Wrabec přičil se a zpěčowal,
Gestřáb smál se mu a hodowal:
„Co mi potom? Ty gsi můg,
Wěčssjť gsem než tatjk twůg!"

Wzhlédna orel toho zlosyna,
Gakby střelil se ho chápal,
Masa kusy z něho sápal;
(Dohnàlať ho k tomu přjčina —!)
Králi pane, ussetř bjdného,
Wždyť mě rozesápeš celého!
„Co mi potom? Ty gsi můg,
Wěčssjť gsem než tatjk twůg!"

Když tak orel skwostně stolowal:
Tiхle ssipka prudká letj —
Z rowna do prsau mu wletj.
Orel smutně smutně bědowal:
Proč mě tepeš, wrahu urputný?
Tak mě zmjtáš we hrob přesmutný!
„Co mi potom? Ty gsi můg,
Wěčssjť gsem než tatjk twůg!" —

Člowěk, radost a bolest.

Člowěk.

Kdo gsi, slawná bytosti,
Sgasnau nebes zářj?

Radost.

Řjkagj mi: Milá Radosti.

Člowěk.

A ty, z gižto twáři
Žel a nářek běduge?

Bolest.

Wssickni Bolestj mě gmenugj.

Člowěk.

Gdi pryč, nechci tě! —
Pod má milá Radosti,
Račiž nakloniti se
K nehodné mé sprostnosti!

Radost.

Tak to milý brachu negde;
Neprawá gest žádost twá:

Gak gen Radost s nebes segde,
Wždycky Bolest s sebau má.
Chceš li Radost mjti,
Musjš také Bolest wzjti. —
Tak nás tworce spořádal,
Gednu druhé w zprůwod dal:
Gedna za druhau by chodila,
Tak ti žiwot sladila.

XI.

Pohádka.

Swětlo swjtj=li:
Widjm to;
Swětlo zmizj=li:
Zmizj to.
Co ge to?

Mușka wšetečná.

Muška mladá s matkau bydlila
Na zdi w kuchyni, kdež opodál
Na ohništi hrnec stál,
W němž se woda walem wařila.
Stará kamsi gjti měla;
Pročež dceři powěděla:
Djtě, prosjm, nechoď z mjsta swého,
By se tobě nestalo nic zlého!
Chraň se zwlášště welice
Tam té wraucj studnice —
Wěř, wěř zkušenosti mé!
Mnohá sestra nám tam sletěla,
Gak=tě mile přes ni letěla:
Nikdy newyšla giž z hlaubi té.
Což když powěděla,
Odtud odletěla.
Slečna dcera nos si drmolj,
Takto sama k sobě šweholj:

„Co to za ſtaroſti magj,
  Gak ſe mile ſeſtaragj —!
Ano, kdybych geſſtě křjdel neměla —
Nebo geſſtě ſama ljtat neſměla —
  Nebo neuměla pozor dáti —
  Hehe! předce ſe gen muſjm ſmáti! —
Na to bych ſe ráda podjwala,
Co by mi tak aſi udělala,
  Kdybych troſſičku ſe proljtla,
  Studni kolem obljtla? —
Newjmť, gak bych gen tam zletěla?" —
W tomť ſe nad hrncem giž ſnáſſela —
  Hroznau záwrať doſtala —
  Ledwa „Běda!" zwolala,
  Na *wýſtrahu* nic že nedala.

Modlitba.

Paustnjk s srdcem skraussenym
S duchem k nebi směřenym
W samotnosti přebywal;
Postem, modlitbau se zabywal.
Slawnost sobotnj když gednau slawil:
Eihle! s nebes hůry Cherubjn,
Angel lesstknaucj se nad rubjn,
Dotkna se mu oka prawil:
„Patř, tu klečj geptisska
W rauchu černém žiněném
Na polsstáři kamenném
U sladkého Gežjsska,
Ze hřjchůw se kagjcj:
W prach se před oltářem wine —
Z ust gi swatá pjseň plyne. —
Popatř tamto! Žena sedjcj
Na zahrádce zelené
Raucho tkoná wlněné. —

Řekni, která wjc se modlj z nich?"
Co gest u oltáře, prawil mnich.
„Meyljš se, tak slúha Božj dj,
Z ust gen pjseň plyne gi.
Žena tamta modlj se."
Čemuž paustnjk diwj se:
Wždyť gest Bohu nemilo,
Dnes li člowěk kde
Wzkládá ruce na djlo? —
„Pro syrotka raucho tká,
Gežto w zimě gemu dá,
Aby krutým mrazem nezhynul."
Posel Božj řka, se w gasno rozplynul.

Žába a wodnj myš.

Bagku tobě powjm, slyš!
O žabici, s njžto u bažiny
Stowaryssila se wodnj myš.
Braly se tu na lučiny;
Kdež se uložily w trávu.
Žába do nadýmánj se dá,
A se wodnj myssi ptá:
Widjš tamhle na mezi tu krávu?
Co ge tam ta dutá osika —
Wiď že gsem co kráwa weliká? —

Myš.

Ty, ty chudero!

Žába.

Teď ale! Co?

Myš.

Nebuď blázen; nechey to!

Žába.

Ale nynčko, nynčko do gista!!

M y š.

O rozum gsi přissla do čista!
Co si to gen začjnáš?
Darmo se to napjnáš!

Ž á b a.

Ale, ted gsem gistě gako kráwa, ted!!!

M y š.

Gako blázen diwý!! Raděg mlč a sed!

Ž á b a.

Ted se ale ze wssj sjly natáhnu —
Oč, že dýlku kráwy dosáhnu?
K tomu se pak gesstě nadugi —
Welikosti až se celá radugi!
Tak se ze wssj sjly nadula —
Prask! se na dwé rozdula.

Tak se leckdos časem pyssnjwá,
A že B o h u roweň, myslj wá.
A co mjwá za swau pýchu —?
Ke swé zkáze trochu smjchu! —

Etnost.

Mášli bratře oděw dwogi,
Před tebau když nažec stogi,
Dey mu geden, zakrýt nahotu.
Člowěkali uzřjš umdleného,
Hladem, žjžnj strápeného,
Na pomoc si wezmi dobrotu.
O chléb mile s njm se wzděl;
Wodu přines z pramene,
Byťs i sebe dále pro ni ssel:
Bůh zas na tě zpomene.
Pocestný též budiž tobě milý host;
Uděl, co gest geho potřebnost.
Widjš, bratře, to ge etnost.

K tomu ctnost gest také
W nauzi wsseligaké
Potřebnému přispjwati,
Budto gměnjm, budto maudrostj;

Dussi geho snažně zpytowati,
Gaká geho bolest, gaké těžkosti? —
Když gsi nassel, hleď mu odlehčiti;
Kdyžs mu odlehčil, se weseliti;
Učiň, poznatiby nemohl,
Že gsi Ty mu pomohl.
Když to ale předce uwidj:
Učiň, ať se za to nestydj.

Bratře, kdyžby lidé zlotřilj
Zlostj proti tobě zůřili,
A se na smrt spikli proti tobě:
Pomni, že gest swatá ctnost
Mužně počjnati sobě;
Nedbati nic na gich zlost;
Gewiti gim laskawost:
Wděčným býti newděčnjkům,
Přjtelem i protiwnjkům.
U Boha se wraucně přimlauwati,
By gim milost ráčil darowati;

Aby strastnj z kluzké dráhy sessli,
Ctnosti w žiwot blahý wessli. —

Ctnost gest: Kdo swé srdce zpytuge:
Zdali mnoho, čili málo
Dobrého w něm obcuge?
Shledalli, že málo —
Srdce k Bohu pozdwihuge,
Wsse swé činy gemu obětuge,
Tak až srdce cjle nabylo,
Po němž dlauho snažně dychtilo.

Ctnost gest: Kdoli u swých bratřj
Neprawosti spatřj,
Když ge ze zla wytrhuge,
K dobru nachyluge;
Se wssj láskau, se wssj wljdnostj
Wywodj ge ze zlostj.
A když nenechagj zlostj,
Neb swých neprawostj,

Když gich nezawrhuge,
Ale ctj a miluge.

Ctnost gest: Netoliko bližnjmu,
Ale wssemu tworu Božjmu
Zachowawatelem býti;
Wsseckо co dar Božj ctjti;
Žiwot žiwočichu přáti,
Na neživé pilnost dáti;
Aby skrze nassi robotu
Někdy wydal žiwot k žiwotu.

Ctnost gest: Dobro, negen některé,
Ale wesměs wesskeré,
Gež Bůh we swět ráčil wložiti,
Co gen neywjc možná, množiti;
Každý podlé stawu swého
S umenssenjm wsseho zlého,
Kdy a kde a gak lze dobro činiti.

Když tak dobro prowozugeš,
A co možná rozmnožugeš:
Těš se, wesske Boží duch,
Gegžto dobrotiwý Bůh
K ochraně ti darowal,
Aby o twé sstěstj pečowal,
K dobrému tě nachylowal,
Ode zlého opatrowal,
Ten, djm, Boží duch, ač oko newj,
Radost přewelikau gewj
Před wssemocným stwořitelem,
Že gsi dobra množitelem.
Sám Bůh ctnosti twé se raduge,
Odplatu ti wěčnau daruge.

Cwrček a mrawenec.

Cwrček w plesu, w radosti
Cwrkal celé Boží leto;
O nic neměl starosti;
Bylot wsseho wssudy seto. —
Když se ale zima ozwala,
Zemi wsseckú hojnost odňala,
Když giž wssecko kolem truchlilo:
Cwrčku čeho gisti nebylo.
Pročež přissel k mrawencowi,
Swému zásobnému sausedowi,
By se nad njm mile slitowal,
Z zásoby mu něco darowal.
Aspoň půgčil — auroky mu slibowal.

Mrawenec.

Cos pak dělal w letě? Čehos hleděl?

Cwrček.

Co gsem dělal? — Co? — Sá seděl —
Zpjwal — Což gsem lepssjho měl dělati? —

M r a w e n e c.

Teď si můžeš skákati,
K tomu, chceš-li, wýskati.

XII.

P o h á d k a.

Králowstwj a trůny podwracjm
Bez milosti we swém wzteku;
Na tisjce hubjm reků;
Hrady, města w popel obracjm;
Lesy, rolé, hogné krajiny
Měnjm w newesclé pustiny.

Lutobor a Radoň.

Lutobor, rybař starý, bral se na swém člunu, aby po břehu do rokytj nastražil wrsse.

Radoň mládeneček, gehož wychowal Lutobor, pomáhal mu dnes podáwati wrsse.

Lutobor konal modlitbu Pánu, a zpjwal nábožnau pjseň; a Radoň modlil se též, i zpjwal s njm.

Doba byla podwečernj: slunce pausstělo hořjcj blesky na hladinu wody.

Ai, dj Radoň, dokonaw pjseň, co se to lesstkne tamto u kořene na druhém břehu? —

Lutobor pohlédna tam, usměge se, a prawj: Ano synu můg, lesstkne se to.

I řekl Radoň: Bude to něgaký poklad. Dopusť, prosjm, ať obrátjm člun, a wezma poklad, nawrátjm se k tobě.

Stařec pokynul hlawau.

I zatočil se Radoň, a snažil se na druhau stranu. Přigde tam, a wzhljdne střepinu blyssťecj se.

I smutně se wrátj k starci a gewj to slowy.

Gemu promluwj Lutobor stařec: Nediw se synu můg, že blesk střepiny sklamal tebe. — Člowěka klame wěc wsselika, gjžto gesstě nepoznal aneb nezkusil bljže.

Wos a hřebec.

Hřebce Ryzáka tu ſſtjplo cos.
Co to bylo? — Malilinký wos.
„Půgdeš ty,
Duchu zlý,
Sic tě na prach rozetru!“
Auha, Milostpane Ryzáku,
Nestřjlegte do wětru!
Pročbyſte ſe horſſil, chudáku —?
To mi wěřte ſkutečně
Že tu ſedjm bezpečně.
Gá gſem ſobě dobře poradil!
Prawil wos a znowa zaſadil.
Ryzák pán ſe do proſſenj dá:
„Nerač hněwati ſe mocnost twá!
Utrpnost měg ſemnau woſe můg;
Wždyť gſem zwjře, bratr twůg!“
Tak hněw woſu zaſſel.
Ryzák miloſt naſſel.

Osel, lisska a lew.

S kmotrau lisskau
Towaryšskau
Osel lesem putowal;
Spolek ten si libowal. –
Ai! lew z haussti
Se tu wyřine!
Mraky paussti,
A gim pokyne.
Lisska s ponjženým krokem,
S aulisným a lstiwým okem
Počne takto: Slawná Milosti!
Chtěla gsem Wás práwě nawsstjwiti,
Nohau Wassich w prachu poljbiti,
W pokoře a w slussnosti;
Gsauc té silné důwěrnosti,
Že-gsem u Wás w bezpečnosti.
Račjli co Milost Wasse chtjti:
Gest mi radost k službám býti –

Káčjteli tuku mého druha —?
„Staň se!" lew
Wydal rew.
Nedaleko byla struha.
Tu-tě lisska chodila,
Osla sem tam wodila,
Až ho lstiwě do nj přiwedla,
Tak že odtud čáka nebyla.
„Mistrně gsi lest swau wywedla!"
Zařwal opět lew.
Wočjch se mu giskřil hněw.
Osla giž tu w gámě mám;
Ale dřjwe do tebe se dám.
Lissky se tu chápal,
A gi w kusy sápal.

Kdo rád gámu giným kopáwá,
Sám tam časem také padáwá.

Neprawosti a pokuta.

Neprawosti,
Plemě zlosti,
Pekelné ty dračice,
Přes pole se gednau braly
Krokem ostrým welice:
Do cizin se stěhowaly.
Tráwa mřela pod nohama:
Kwjtko práhlo pod rukama;
Lesy hynuly, kam kročily;
Luhy w pustiny se měnily:
Země plná sstjrů, hadů;
Gedowatých wssudy smradů
Čjti bylo po nich wzadu.
Sow gim plno nad hlawami haukalo;
Krkawců i hrozná sila krkalo:
Potwornýcх to ryků dělalo! —
Neprawosti,
Dcery zlosti,

Ráznŷm, mrsstnŷm krokem,
 Gak když letj,
 Prwnj, druhá, třetj
Hau! hau! skoky skokem
U weselém hlučném plesu
 S ryky rykem,
 S luznŷm křikem
Přessly na sta dědin, měst i lesů.
 Ai! když zpátky hlédly,
We daleké dalekosti,
W newŷslowné wzdálenosti
 Cosi wzhlédly:
O berlách to kulhalo;
Ledwa, ledwa se to hŷbalo.
 Pokuta to kulhala;
 Ledwa že se hŷbala.
„Zase, zas nás honjš?
Gistě nás teď nedohonjš —
 Ty gsi tam, my zde s!"

Běžte, běžte gak si chcete,
Wssak mi předce neugdete;
Nepřigduli dnes:
Přigdu zegtra gistě,
To mi wěřte čistě.
Pokuta gim z wzdálj hrozila,
A se w kroky před se nutila.

Pohádky.

1. Zwon.
2. Len.
3. Strom.
4. Měsic.
5. Wjno.
6. Oheň.
7. Měch.
8. Plátno.
9. Pluh.
10. Hůl.
11. Stjn.
12. Wogna.

Diwjlowec.

Matka.

Nechceš gehňat pásti mile? —
  Gehňátko ge tiché, weselé:
U potoka hrage čile,
  Kwjtek sladký sbjrá z getele.

Synek.

Matko, pusť mě na wrssiny
Wzhůru, wzhůru we skaliny!

Matka.

Nechceš brawů swoláwati
  Z pastwy hlasem trauby zwučjcjm?
Ni se zwoncům radowati
  W hági, w lukách libě zněgjcjm?

Synek.

Pusť mě lowit zwěře zbory
Wzhůru we diwoké hory!

Matka.

Nechceš kwjtj zaljwati? —
  Kwjtj kwěte tobě milostné.

W zahrádce ni spočjwati? —
    Na horách gest bytj auzkostné!

S y n e k.

Matko, sama chowey kwjtj —
Mě nech do hor na low giti!

Wůle na low gest mu dána.
    Tu-tě sswihlo njm a hnalo ho
Bez ustánj. A když z rána
    Wrchu doběhl se gednoho:
Ai! se třesa kamzjk pádj,
Hmotné skoky před njm sádj.

Wzhůru pádj na wrssiny
    Wýš a wýš ho lehký nese krok;
Přes skalj a rozsedliny
    Bystrý njm co střela sswihá skok.
Za njm wztekle ginoch s lukem —
S njm smrt s strassným chwátá plukem.

A giž na ſtrminách ſtogi—
Kde ſe w propaſt ſkála propadá:
Kamzjku pád hrozj dwogj;
Neboť dráha ſwůg tu konec má.
Dolů ſkok — a wſſe ſe zdrtj —;
Wzadu ginoch — hrozj ſmrtj.

Auzkoſt w němém pohleděnj
„Miloſt!" proſj lowce twrdého.
Darmo. W tom, w tom okamženj
Střelau prohnati chce bjdného:
Bleſk a hrom tuť lowce ſtawj,
S nebes mocný hlas mu prawj:

„Sem až zloſt tě žene w hory!?
Gaký, mluw, geſt dlužen tobě dluh?
Zdarmali kdo tepe twory —:
Tworce tepe mne! wěz, gá gſem Bůh!
Mjſta dal gſem ſtádu doſti,
Proč ge tryznjš we ſwé zloſti! —"

O třech králowských dcerách.

Y panowal-tě před lety
W swé moci, gasnosti a sláwě
Král Lir. Co srdce ráčilo,
Šlo gemu samo wstřjc i práwě.

A s darem mnohým byly mu
Tři dcery také požehnány:
Gsauc utlinké co ragský kwět,
A krásné, gako malowány.

Y zljbilo se králowi
A dcer se milolaných táže:
„Gak která, dcery mé, se z wás
Mi neywjc milostj swau wáže? —

Gsteť utěcha mé starosti;
A protož medle milé rcete,
Gak která lásku neywěčssj
Mi prokazowati wždy chcete?“

I prawj ze dcer neystarssj:
Můg otče! Nech ať krew má teče,
Když k platnosti; ni katowa
Se nehrozjm gá pro tě meče!

Ať w kusy srdce pro tebe
Mi trhagj, byť duch i klesl
Můg! Radš tu bolest ponesu,
Než Ty bys hoře gaké nesl!

I gá bych, prawj druhá, za
Tě, zlatý otče, nesla muky
A potupu! Dnem nocj swé
Ti k službě podáwala ruky;

Bych dětinskau též wljdnostj
Twé welké osladila stářj;
Bys, milostiw gsa dceři swé,
Mě žehnal s utěssenau twářj.

„Teď budaucnost má, wece král,
Se pogednau mi wygasňuge.“
A dj swé dceři neymladšsj:
„Gakž twá, mi pověz, milost sluge?“

Má wůle, Kordelie dj,
Gest ctjti tebe, milowati,
J gakž mi káže powinnost,
Tě mileráda poslauchati.

„Což wjce nechceš konati,
Než čeho powinnost twá žádá? —
Twá láska nenj upřjmná,
Že wjce tobě neukládá.

Hned sbeř se mého od dwora,
Se nikdy nechci znáti k tobě;
Ni hlasiž se, že otcem kdy
Byl gá gsem nezdarné ti robě!

Twým sestrám, gessto ze srdce
Mé milugj, a láskau gméno
Mé ozdobugj, králowstwj
Wdjl stegný budiž rozděleno;

Gim darem budiž koruna;
Gim darem budiž žezlo, zlato;
By milostně mne chowaly,
A k hrobu zprowodily za to!"

Tak postawila pochlebnost
Dwě dcery starssj w slávu gistssj;
A třetj w hněwu wyhnána —
Ač dusse byla mnohem čistssj.

J dán gest pláč a zaufánj
Ted za průwodce Kordelii:
Ač bloudj města w Anglii,
Gi utěcha i radost mjgj.

Až posléz přissla w Gallii.
Tam sladssi, sladssi sstěssi wzkwětlo:
Ač chuda-byla, krása gi
Se wznássela co nebes swětlo.

Giž wzhlédl král a mjrnau gat
Sa krásy gegi wnadau celý,
Si zwolil sobě za chotj:
A lid, a dwůr tuž radost měli!

I bydlel zatjm u dcer swých
Ten dobrodobrý otec starý;
Wssak zapomněly na zářek
Swůg dcery, na stkwostné i dary.

Prw u Regany, neystarssi
Swé dcery přebýwal; i wzala
Mu wssecko téměř komonstwo,
A žalost za radost mu dala.

Co gindy mužů dwadceti
Se králi w službu kořjwalo,
Ted sotwa že mu desjti,
Ba ani třech, ni dwau se dalo.

I geden zdá se zbytečným
Gj býti: odegme i toho;
By dobrý otec, pán a král
Gich wjce nesužowal mnoho! —

„Gest to ta, král dj, odměna
Že půl gsem dal ti gměnj swého?
I mámliž k tobě žebrat gjt,
Byš udělila z statku mého?

Radš k Gonerele, sestře twé
Se obrátjm; a neopustj
Mě zradně tak, niž pohrdne
Mnau, aniž lačného mě pustj."

A pjlj k hradu dceřinu;
A žaluge, co hoře činj.
Gest ljto mi, dj dcera, že
Ti nenj nikde bytu nynj.

Gdi, tu ti nenj pomoci!
Wssak, zdaby ti tu milo bylo —
Nechť podá tobě kuchynská,
Když něco ode stola zbylo.

I slyssaw zpupná slowa král,
Tak hořkohořkým zwolal hlasem:
„Můg přjklad učiž celý swět,
By wjc swým powažowal časem!

K swé Reganě, dj stareček,
Se budu gesstě utjkati;
Snad nebude tak ukrutně
Co prwé semnau nakládati.“

I přissel k nj. I wyhnala
Geg, zamknauc před njm swoge sjdlo:
Proč, prawila mu dcerusska,
Tě pjchalo zde dobré bydlo?!

Tuř k Gonerele wracj se,
Až hořem srdce gemu sedá;
Byť drobty třeba gjsti měl,
Gen odpočinutj tam hledá.

Nic stjžnost, hoře, žaloba,
Nic prosba gemu neprospěla;
Giž ani, že nj pohrdl
Dřjw, naň se podjwati chtěla. —

Tak pomoc od dcer obau dwau
Mu dwakrát byla odepřena.
„Teď mossny, ruko, uchop se,
Gsauc druhdy w žezlo podepřena!“

I wzpoměl na Kordeliin
Slib: Ctjt tě budu, milowati,
I gakož káže powinnost,
Tě mileráda poslauchati. —

Wssak giti k nj se ostýchá,
Giž ondy wyhnal z swého hradu.
A litowal a želel též,
Že takowau gest spáchal zradu.

Až rozum ztratil, ubohý!
Tuk střjbrné rwe wlasy z hlawy,
Twář krwj barwj sslechetnau,
Až wěku wážnosti gi zbawj.

Gde k praudům, k lesům, k wrssinám,
A smutnau stjžnost sobě wede,
Až po něm každý praud i les
I wrssina si nářek wede.

A žel a hoře posléze
Geg žene přjmo do Gallie;
Tam sstěstj daufá lepssjho,
Kde králownau gest Kordelie.

To dobré djtě! Otce gak
Gen swého uslyssela žalost:
Hned poslala, co powinna
Mu byla: utěchu a radost.

A statných reků stkwaucj zbor
Mu rychle odeslala w cestu;
Byť mile otce přiwedli,
A s slávau prowodili k městu.

Gegž milostiwě přigaw král
Se wogsku w řady stawět káže;
A reků wsseсhněch statněgssjch
Zda s Ljrem potáhnau? se táže.

Tut řeči ſtatnj, otec Lјr
A dcera na ceſtu ſe brali,
Dcer zpupných hřjſſnau pýchuby
I trůn i žezlo ſtroſkotali.

A ſtroſkotán geſt zpupnic trůn,
I žezlo wzato gim i dary.
Lјr opět doſtal korunu,
Gſa muž giž churawý a ſtarý.

Wſſak o Kordeliině když
Geg ſmrti zpráwa mile doſſla,
An dětinſky oň pečugic
Tak záhy w kruté bitwě poſſla:

Tuť kleſl — hrůzať odňala
Mu ſjlu — na gj zbledlau ſſigi,
A prſa ctná a laſkawá;
A žiwot wјc a wјc ho mjgj. —

Tuž wladykowé králowu
Smrt dcerám práwem odplatili;
Neb wzali gednu po druhé,
A rychle na smrt odsaudili.

Kdo krwj mu byl neybližssj,
Ten země dostal panowánj. —
Hle, gakau zpupnost odplatu,
A gaké pýcha mjwá stánj!

Koza, zubkyně a osel.

Koza Mlſka, zubka Třeſſtice
Nad ſtawem ſwým mudrowaly;
Gak geg zlepſſiti? ſe radjwaly.
Mrzeloť ge welmi welice,
Že ge lidé we chljw zawjragj,
Suchým kauſkem ſena odbýwagj.
Pročež uprchnauti myſlili,
Až by ge wen puſtili.

Hoſpodář ge puſtil wen.
Kos měl widět: ty ti ſkákaly,
Ty ſe tomu ſmály, ty ſe chechtaly:
„Tetko, powěz, ge to ſen?" —

By ſe ale dobře měly
Do Wlach puſtiti ſe chtěly.
A když na dwa hony byly, hle!
Tlauhauſſka pán tuť gde.

Newjm, gakaus musil mjti sázku,
Že ssel ze Wlach do Čech na procházku. –
Co tam nowého, a gaké
We Wlassjch ge žiwobytj?
Dobréliž tam gjdlo, gaké pitj?
Gsauli prey tam kozy také?
Gsauli také w chljwech zaklety?
Dobřeliž swé hledj huby? —
Zdali beránek tam dwauletý
Také dostáwá dwa zuby? —
Gaký wede žiwot w Čechách, zdali blahý?
„Gako, prawil osel, w trnj nahý! —
To gsau u nás giné časy!
Kam se koli hnu, giž chasy
Plno k poslaužený mám.
Rozkazy gim dáwám sám:
Gak se mile rozednj:
„Snjdanj mi přinesete!"
Když čas přigde polednj:
„Daktylů a fjků donesete,

Medků, wjna nalegete!"
Když gest weċer doba poslednj:
Lůžko pěkně změka ustelete!" —

K o z a.

Tok tam arci dobře býti;
Tobych sama chtěla mjti. —
Gsau ty fjky dobré a ty daktyly?

O s e l.

To si mysljm! Aby potom nebyly?!

Osel wak swůg rozepal,
Po fjku a daktylu gim dal;
Otewřew též láhwičku
Dal gim wjna troſſičku.
Zubka hned se toho chápala;
Koza Mlſka hnedky zunkala,
Ale zle, zle po tom pryſkala:
„Tetko, pod!" Pod! Lepſſi hrſtka ſena,
Takowá než ſtawu změna!"
Spolu sobě prawily,
A se domů wrátily.

Lewalisska.

Liska.

Poslyš welečestný králi lwe.
Osel, powaž, tupj, hanj tě,
Tak že ani wlásku tobě nenj,
By giž newzal porussenj.
O twé slawné rekownosti
Má prey pochybnosti —
Že prey tebe samá pýcha, samá lest,
Samý klam a podwod gest —
Giných rečj wjce
Mluwj na tisjce.
Král lew chwilku před se hleděl —
Lissce na to odpowěděl:
Nechť si osel chwálj, nebo hanj —
Nechť si tupj, nebo se mi klanj;
Neb, co osel wyhyká,
Mne se netýká. —

Slowa djtkám gesstě málo známá.

Besjdka aneb laubj.

Braw, stádo owec.

Čerwec, ssarlat, wysokočerwená.

Chatrč, katrč, bjdná chalaupka, barák.

Čilý, zdrawý a čerstwý.

Člun, lodka.

Dráha, cesta.

Druhdy, předtjm, někdy.

Ginoch, mladjk.

Káwa, kafé.

Kmet, stařičký sedlák.

Ladný, sličný.

Lowec, myslіwec.

Něžný, gemný a sličný (zart.)

Rew, řwánj.

Roba, ženská osoba.

Ryk, diwoký křik.

Skokan gest w Morawě zelená wodnj, anebo také trávnj žába.

Skot, stádo kraw.

Sum, kožena tasska; (Trystram w. 134.)

Téměř, skoro.

Wak, kožená kapsa.

Wesskеn, wsselikývý, každý.

Wrsse, rybařský koš na ryby.

Zbor, heyno, hauff.

Zpupný, hrdý.

Žezlo, sceptr.

Obsah.

Wssem po wůli býti nelze . . str. 5

Částečka prwnj.

1. Kozlátko 9
2. Na wlasstowku 10
3. Klárka chytá střjzljka . . . 12
4. Déwčátko a wčela . . . 13
5. Pohádka I. . . . . —
6. Giřjček 14
7. Dwě umrlčj hlawy . . . 15
8. Myssta bělaunká . . . 17
9. Přjzniwost bratrská . . . 19
10. Filipek 20
11. Osltátko lžiwé 22
12. Karljček posjlá swé sestře pozdrawenj 24
13. Pohádka II. 25

14. Possetilost 26
15. Wewerka a opice . . . 27
16. Pjseň 29
17. Potrestaný ukrutnjk . . . 30
18. Pohádka III. 43
19. Na sstědrý wečer . . . 44
20. Kozlátko 47
21. O třech rybičkach . . . 48
22. Motýlek a wčela . . . 51
23. Na otcůw swátek . . . 52
24. Pawljček a Karljk . . . 53
25. Pohádka IV. 54
26. Holubice a wčela . . . 55
27. Pachole a wčela 56

Částečka druhá.

28. Pjseň mágowá 59
29. Chudý člowěk a požehnánj Božj . 61
30. Pohádka V. 63
31. Liliputsstj lidé 64

32. Ewička 65
33. Pohádka VI. 66
34. Slepý a chromý 67
35. Wlastnosti wjna 68
36. Klárka 69
37. Kohaut a kačer 72
38. Pohádka VII. 73
39. Straka lakomá 74
40. Hasan a otrok 75
41. Kočka, stará a mladá myš . 77
42. Pohádka VIII. 79
43. Žába a swatojanská musska. . 80
44. Modrá fialka a tulipán . . 81
45. Osel a chrt 85
46. Stéblo a klas. 87
47. Na otcůw swátek . . . 88
48. Pohádka IX. 89
49. Ukonaussenj 90

50. Zkussený prostředek, kterak člowěk dlauho we zdrawj, a wesele žiw býti může 92
51. Srnka a lisska 100
52. Záwistiwý pes 102
53. Audowé a břicho 103
54. Lupič a pocestný . . . 105
55. Pohádka X. 106

Částečka třetj.

56. Bagka 109
57. Člowěk, radost a bolest . . 111
58. Pohádka XI. 112
59. Musska wssetečná . . . 113
60. Modlitba 115
61. Žába a wodnj myš . . . 117
62. Ctnost 119
63. Cwrček a mrawenec . . . 124
64. Pohádka XII. 125

65. Lutobor a Radoň . . . 126
66. Wos a hřebec 128
67. Osel, lißka a lew . . . 129
68. Neprawosti a pokuta . . . 131
69. Pohádky 133
70. Diwý lowec 134
71. O třech králowských dcerách . 136
72. Koza, zubkyně a osel . . 149
73. Lew a lißka. 152

Také gsau tuto k dostánj:

Starobylá Skládánj, Památka z XIII. a XIV. stoletj, z neywzácněgssjch rukopisůw wybraná a wydaná od Wáclawa Hanky 3 djly. Knihy tyto gsau wěc wýborná pro každého milownjka gazyka českého, i pro každého, kdo se čjtánjm kněh rád objrá. Obsahu gsau djlem swatého, djlem swětského. Prodáwá se djl po 1 zl.

Krátká Historie Slowanských Národu. Od Wácl. Hanky. W Praze 1818, za 45 kr.

Rozmanitosti, Sbjrka wsseho užitečného a obweselugjcjho, wydáwané od J. Hýbla, 3 swazečky 3tjho djlu s čistým obrazem českých umělců. Prodáwá se swazeček po 36 kr.

Bayerische StaatsBibliothek
Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Chmela, Josef

Bagky por djtky

[Prag] 1818

P.o.rel. 90
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10034925-4